

Curtea Constituțională dezbate pe 5 noiembrie sesizarea pe legea privind plata pensiilor private

Curtea Constituțională a României urmează să dezbate pe 5 noiembrie sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în legătură cu legea privind plata pensiilor private, au precizat, vineri, pentru AGERPRES, oficialii ai CCR.

Judecătorii instanței supreme au decis joi să sesizeze Curtea Constituțională în legătură cu proiectul de lege privind plata pensiilor private, prin care au fost aduse modificări legate de plata pensiilor din Pilonul II și Pilonul III.

Proiectul a fost adoptat miercuri de Camera Deputaților, principală reglementare fiind aceea că persoanele care optează să retragă banii din Pilonul II - pilonul obligatoriu administrat privat - vor primi inițial doar 30% din suma, iar restul eșalonat pe opt ani și, prin excepție, bolnavii cu afecțiuni oncologice pot beneficia de toată suma printr-o singură retragere.

Pot primi toată suma, sub forma de plată unică, persoanele care au un fond mai mic decât contravaloarea a 12 indemnizații sociale lunare.

Judecătorii de la instanța supremă, convocați în cadrul Secțiilor Unite, au decis joi, în unanimitate, să sesizeze Curtea Constituțională cu privire la mai multe aspecte de neconstituționalitate din această lege.

În opinia magistraților, cetățenii au dreptul să aibă o lege clară, previzibilă și predictibilă cu privire la drepturile lor la pensie și este în interesul societății ca legea să fie examinată de Curtea Constituțională înainte de promulgare, iar în măsura în care se vor impune corecții, acestea să fie făcute înainte să genereze efecte în masa asupra oamenilor.

Magistrații spun că, din examinarea prevederilor acestei legi, se ajunge la concluzia că nu sunt respectate criteriile de accesibilitate, claritate, precizie și previzibilitate și nici principiile legalității și proporționalității în reglementarea infracțiunilor și contravențiilor prevăzute de legea adoptată în Parlament.

Purtătorul de cuvânt al instanței supreme, Victor Alistar, a enumerat aspectele de neconstituționalitate care au fost reținute în dezbaterile din cadrul Secțiilor Unite:

* Primul aspect de neconstituționalitate se referă la încălcarea dreptului de proprietate prevăzut de articolul 44 din Constituție și al principiului proporționalității prevăzute de articolul 53 din Constituție. Astfel, obligarea titularilor care îndeplinesc condiții pentru deschiderea dreptului la pensie privată să încheie un contract de plată cu un fond de plată autorizat, lipsirea acestora de posibilitatea de a retrage integral activul personal, limitarea cuantumului avansului din pensie care poate fi primit ca plată unică de către cei care au contribuit, restrângerea libertății de stabilire a cuantumului pensiei lunare care s-ar da din acest fond sunt măsuri care reprezintă o ingerință în dreptul de proprietate privată al cetățenilor, pentru că toate acestea reprezintă o obligație și nu o opțiune a lor ca proprietari ai acelui fond de pensie.

Sumele acumulate în fondurile individuale din Pilonul II reprezintă proprietate privată a participanților, recunoscută expres de Legea 411/2004. De asemenea, prin modificările aduse prin articolul 55 și 60, legiuitorul a introdus limitări semnificative ale dreptului de dispoziție a participantului asupra propriului său cont, ceea ce reprezintă o restrângere a drepturilor sale și poate echivala cu o exproprieră mascată.

În lipsa unui scop clar definit, al unei compensații adecvate pentru aceste limitari, ingerința devine o privare a dreptului de proprietate nejustificată, echivalând cu exproprieri indirectă.

* Un alt considerent avut în vedere în debaterile Secțiilor Unite a fost cel referitor la încălcarea principiului legalității, al securității raporturilor juridice și al încrederii legitime, prevăzute de art. 1 alin. (3) și (5) din Constituție.

Astfel, se constată că sunt utilizate trimiteri generale la cadrul de reglementare primară și secundară, fără a fi clară pentru cetățeni și practicieni care este trimiterea la care legea face referire, astfel încât, din coroborarea normelor, 'sa știm care ne este noua, tuturor, prescris regimul juridic'.

De asemenea, legea nu prevede în mod clar situațiile juridice înainte de intrare în vigoare și cele după intrarea în vigoare, pentru a crea un cadru clar și coerent pentru subiecții legii, adică pentru proprietarii sumelor acumulate în aceste fonduri, titularii dreptului la pensie privată.

Neclaritatea legii este un viciu de constituționalitate constant sancționat de Curtea Constituțională, pentru că el afectează atât securitatea raporturilor juridice, cât și drepturile cetățenilor de a avea o lege clară, previzibilă, să știe ce anume au ca drepturi și cum se pot raporta la acestea.

* Instanța supremă mai spune că legea trebuie să conțină și dispoziții tranzitorii, lucru care nu este prevăzut în legea privind plata pensiilor private.

'Examinarea dispozițiilor tranzitorii din legea adoptată conduce la concluzia că legiuitorul a omis să reglementeze norme tranzitorii referitoare la situația raporturilor juridice în derulare, născute din aderarea la fondurile de pensii private reglementate potrivit prevederilor Legii nr. 411/2004, la fondurile de pensii facultative reglementate de Legea nr. 204/2006, respectiv la fondurile de pensii ocupaționale reglementate de Legea nr. 1/2020, în ceea ce privește plata activului personal acumulat, aspect de natură să afecteze raporturile juridice încheiate sub imperiul legislației anterioare, prin limitarea dreptului participanților la fondurile de pensii administrate privat de a dispune liber de propriile economii acumulate în contul de pensie în sensul de a solicita plata integrală a valorii activului personal transferat către fondul de plată, contrar art. 1 alin. (5) din Constituție privind principiul securității raporturilor juridice', spun magistrații.

'Participanții la fondurile de pensii și-au constituit economiile și și-au planificat viitorul financiar în baza cadrului legal stabilit de Legea nr. 411/2004, de Legea nr. 204/2006 și de Legea nr. 1/2020, care garantează proprietatea individuală și caracterul privat al activelor personale. Modificarea intempestivă a acestor garanții, fără o perioadă de tranziție rezonabilă și fără consultarea publică efectivă, subminează încrederea legitimă a cetățenilor în stabilitatea juridică a sistemului de pensii private. Or, legea adoptată, prin caracterul imprevizibil al soluțiilor normative și retroactiv în efecte, contravine principiului securității juridice și afectează încrederea legitimă a cetățenilor în ordinea juridică', este concluzia Instanței supreme.